

poldan so od pogorišča brizgalnice (Spritzen) odpeljali, misleči, da je ogenj pogasjen, alj goljufali so se, kajti v sredo jutro rano je znova začelo goreti, da so le z veliko težavo celo pogasili. Tedaj bi naj ljudje posebno pazili, da se ogenj čisto pogasi, da se še večja nesreča ne zgodi. — Ravno tisti večer je tudi v Libanji pri kmetu Kocipru treščilo, ter mu prešlo in klet zapalilo. Še druga nesreča je Ormoškega g. župnika Vovka in g. župnika od sv. Miklavža g. Frica zadela. Omenjena gospoda sta bila v Ormožu skupaj in ko sta se ločila so g. Vovk gospoda Frica do voza spremljali. Med tem se konja vstrašita in tak nesrečno skočita, da so si g. Vovk celo nogo zlomili in g. Fric se jako ranili. Res žalostni glasi.

Spod Pohorja 20. sept. 1867. C. T. A. Letina se pri nas prav dobro obnaša, res je, da so nekteri dobili malo slabe in celo snetljive pšenice, drugega žita je vendar bilo povsod prav obilno posebno rži. Tursica (kuruza) je v naših krajih prav rodovita in lepa. Krompirja je zadosti, samo da že zdaj počenja gniti, na njivah pa so ga mnogo pojeli in pokvarili črvi. Sadja imajo nekteri kmetje toliko, kolikor ga že mnogo let niso dobili; napravljajo zato tudi obilno hruškovca in jabeljkoveca (tolkle). Kmeti pa, kateri imajo mnogo sadu, ga naj tudi marljivo sušijo, ker dobro posušen, se da več let v suhem mestu hraniti in ne dojde samo vsikdar prav za domače rabe, temoč se tudi lahko za lep denar proda.

Trgatev (branje) se nam letos tudi prav obilna kaže, grozdje je že popolnoma dozorelo in zadnji obilni in topli dež je branje za dobro četrtinko pomnožil, in zdajni lepi topli dnevi in noči pa davajo vse upanje, da ne bomo dobili samo obilno temoč tudi prav izvrstnega vina.

Predragi slovenski kmetje! Zopet Vas ta sitni mlinar v imenu vseh mlinarjev opominja, da zdaj, ko boče čas setve, le čisto zrnje na svoje njive sejete, pa v repišče nikar, ker taka setva se malo kdaj dobro obnese.

Ko bodete žito hranjevali, naj bolj je na diljah (na hišah) ali v kaštah na tleh ga na kupe nasipati. Če se pa zrnje hranuje v kakih kaštah ali lajтах, radi moli in miši noter silijo. Miši se ogibljejo proste shrambe, moli pa horevega lesa in s petrolejem pokropljene shrambe.

Ložničar.

Iz Maribora, Izhod čitavnice v Frauham dne 22. t. m. Želja narodnega Frauhamu in udov mariborske čitavnice se je preteklo nedelja izpolnila. Sošli so se namreč ta dan popoldne mariborski Slovenci s svojimi starimi znanci in izkreminimi rodoljubi v lepem Frauhamu.

Prav prijazno so vrli domorođci frauhamski iz Maribora dojdeče goste sprijeli še blizo Rač. Združeni so šli odtod v lep Frauham, pred njimi slovenska zastava in Frauhamski godci, do gostivnice, ktera je bila lepo s slovenskimi zastavami in napisi nakinčana in pri kateri je pričakovalo goste blizo dvesto ljudi. Potem, ko so se gosti malo okrepili, se podajo vsi skupaj z zastavo in z godci naprej k tako imenovanemu „zlatemu studencu“. Tukaj pozdravi frauhamski župan v krepkem govoru goste, predsednik čitavnice pa drage Frauhamčane; občno veselje se začne razvijati Frauhamčani zapojejo lepe slovenske pesmi, godci pa zvirajo narodne speve. Po kratki veselici se vsi vrnejo spet v gostivnico in zdaj se je začelo še bolj širiti občno veselje, posebno, ko je kasnej še došlo mnogo gostov iz sl. Bistrice, zgornje in spodnje Pulskave, iz Slivnice, Hojč, Rač itd. Lepih govorov, napitkov, daklamacij in pesmi je bilo slišati dovolj in zabava je trajala do ranega jutra. Vse je bilo navdušeno in pravi narodni duh je se kazal po celem društvu. Frauhamskim vrlim rodoljubom imamo se zahvaliti, da se je spet tako lepa narodna veselica osnovala. Slava jim! — Občna želja se je spet pri ti priložnosti večkrat zadosti jasno izrekla, da se naj napravi vsako leto više takih narodnih veselic v mariborski okolici. Saj so pa nam tudi sila potrebne, da se bolj in bolj razvije pravi narodni duh.

Iz Ponikve v Jelškem okraju 24. t. m. je bila tukaj volitva srenjskih zastopnikov. Izvoljen je bil za srenjskega predstojnika Franc Zdolšek po domače Zagradišnik, prav omikan in naroden kmet. Za svetovavce so izvoljeni: Jože Grabler, trgovec, Kašpar Senica in Janez Brečko, posestnika, vsi trije prav pošteni in narodni možje. Pokazalo se je pri tej volitvi, da so se tukaj kmeti iz svojega spanja izdramili in volili može, ki bodo za blagor in srenjske potrebe bolj skrbeli, kakor je to do sedaj bilo.

J. P.

Iz slovenske Bistrice 20. sept. † Naznanjati moram žalostno novico, da je včeraj v Studenicah umrl tamošnji učitelj, g. Jože Kač. On ni bil samo skoz in skoz izurjen v svojem poklicu, izvrsten odgojitelj mladeži, bil je tudi goreč rodoljub in se vsigdar skazal zvestega sina matere Slave. Naj mu bode zemljica lahka!

Novičar.

Državni zbor.

23. t. m. je bila 27. seja državnega zbora. Prvosednik dr. Giskra. — Pričujoči so tudi vsi slovenski poslanci. Na dnevnem redu je bila volitev zapisovalcev in pretres kazenske postave. Izvoljeni zapisovalci bodo se v četrtek razglasili. Potem se je začel pogovor zastran kazenske postave, ki ima marsikaj preurediti, kar je do zdaj veljalo.

Dr. Mühlfeld kot poročevalec odbora, kateri je vladino kazensko postavo presojeval, pravi, da ne bode treba veliko pri tej postavi preurejati. Po kratkem razgovoru, ki je zadeval nekatere malenkosti, bili so sprejeti trije prvi §§. ki to-le velevali: 1. Tepenje je za vse tiste, ki ne spadajo k vojaštvu, odpravljeno. (Tega bodo tatovi in potepuhi naj bolj veselili; pošteni ljudje pa ne. Vred.) 2. Namesto tepenja se bode kaznovalo z zaporom. (Kaj pa več košta in bolj zda? Vred.) 3. V obče se tudi železje v ječah ne sme rabiti.

Pri 4. §., ki veleval, da se jetniki za naprej le tedaj smejo v železje djati, ako bi bili trmast ali bi se posilama ustavljali ali pa druge k temu šuntali, ali ko bi skušali uiti — se oglasi dr. Berger, ter hoče, da se železje celo iz ječ odpravi, češ da imamo vojakov zadosti, ki naj v ječah na straži stoje, da se nič ne zgodi. (Kaj le več košta; železje, ki hudobneže vklepa, ali pa vojaki? Vr.) V enakem smislu so govorili tudi še nekteri drugi; slednjič je pri glasovanju vendar obveljalo, da se smejo tudi v prihodnjic hudodelci, če bo treba, vklepati.

§. 5. Določuje, da bi smela vsaka sodnija v rečeh, za ktere je smrtna kazen odločena, glede na vse okoliščine namesto smrti obsoditi v zapor za vse žive dni ali začasno, toda čez 10 let. — Zoper to se ustavlja minister pravosodja pt. Hye rekoč, da vladarju, a ne sodnijam gre pravica pomiloščenja. — Dr. Mühlfeld pa opazuje, da se pravica pomiloščenja ne kaže toliko, ako se pomilosti hudodelnik, marveč ako se prizanese zavolj političkih pregreškov. Pri glasovanju dobi § večino glasov od leve in nekterih Polakov in obvelja, kakor ga je odbor osnoval. Zoper njega so s Tirolci in nekterimi drugi glasovali tudi naši. — §. 6 da obsojenec drugih državljskih pravic ne izgubi — je bil sprejet; §. 7. pa, da nasledki obsojenja naj za vse žive dni ne trpijo, je bil nazaj vržen v rešetko odborovo, da ga še enkrat nacifirajo. Prišlo se tudi do zbora prošnje iz Celovškega in Dunajskega mestnega odbora, da crkvena vravnava ali konkordat le kar na vrat na nos naj se odpravi. Katoliška ljudstva po Avstriji, kakor tudi vsi pametni ljudje nočejo o tem nič slišati, da bi se kat. crkvi pravice vzele, ki jih ima, ne od cesarja, ne od državnikov, ne od mestnih odborov, tudi ne od papeža ali škofov, ampak od Boga. Kdor jih crkvi krati, se ustavlja Bogu samemu! Iz tega, da nekteri mestni odborniki sv. cerkev sovražijo in ji pravice ne privošijo, še ne sledi, da je cerkev, kakor kaka sužnja, brez pravice.

— Nasproti bedastim čenčarijam učiteljskega zbora na Dunaju, v katerem so večidel le nemški najemniki iz mest in pa nekatoličani svojo modrost svetu odkrivali; nasproti brezumnim in brezbožnim besedam, ki so jih zagriznjeni preklucuhji v preteklih dneh v švicarski Genovi govorili, je zares tolažljivo slišati, kako da pošteni ljudje in pametni domoljubi v svojih zborih se obnašajo.

— Dva premenitna katoliška zbora sta se obhajala ta mesec: v Mehlini na Belgijskem in v Inšpruku. — V Mehlini je bil med drugimi odličnimi gosti tudi glasoviti franc. biškop Dupanloup, ki je o duševnih nadlogah dnešnjih dni in o vporu zoper katoliško cerkev tako lepo, živo in prepričavno govoril, da mu je glasna pohvala od vseh strani donela. — Ravno tako je navdušil slavni franc. predigar oče Hiacint zbornike z izvrstno besedo, v kterej je povdarjal resnico: da za obvarvati rokodelce navadnih grdih pregreh druge pomoči ni, kakor le v kristijanski veri. — Vdeležilo se je tega zbora veliko svetnih, najimenitnejših ljudi obojega spola,

kar je veselo znamenje, da v liberalni Belgiji katoliška stranka proti stranki novošegnih nevernikov na krepkih nogah stoji.

V Inšpruku so se 8. t. m. sošli katoličanje iz Nemškega in Avstrijskega, ter obhajali 18. zbor katoliških družeb. Pričujoči so bili trije škofje: domači Briksenski, iz Linea in Sentspolitanski; potem veliko poročnikov pobožnih družeb iz vseh krajev. — Pomenljive so bile besede Briksenskega škofa: „da ravno samostalnost (nezavisnost) katol. cerkve njene sovražnike naj bolj v oči bode, ki jo zavolj tega bolj sovražijo, kot vse druge protestantske verske družbe... Avstrija — sklepali so škof — je ravno zato v tolikih homatijah, ker je zgrešila svoj katoliški poklic!“ — Pač gola resnica; da bi se le povsod spoznala in — kaj opravila!

Naj opomnimo tudi, kako tuji pametni ljudje o sedanjem ravnu in kavsu pri nas sodijo. — Dr. Lingens iz Ahena na Nemškem govoril je med drugim te-le jedernate besede: „V Vestfaliji se katoličanje ponašajo s pobožnimi družbami in njih delovanjem. Celó v našem glavnem mestu Berlinu se najde možakov krepkega katol. duha v visokih službah in časteh, kateri, kar zadeva razumnost, se smejo z bečkim mestnim odborom (kteri vedno zoper jezuita in kat. cerkev rogovi — Vr.) če več ne vsaj meriti. Mi v Porinskih krajih se jezuitov ne bojimo, se tudi ne stranujemo njih predig poslušat hoditi in si iz njih koristi pridobiti. Ako se v kateri deželi novinarstvo predrzne, zoper katoličane tako rogoviliti, kakor v Avstriji, je to le mogoče zato, ker ti (namreč katoličani) sami ne vedo, kar jim gre. Kdor se pusti z nogami teptati in se k temu še smeji, se pač čuditi ne sme, ako se zoper njega krivično delati ne neha.“

Taki in enaki govori so navduševali pričujoče in jim kazali pot, po kateri je v sedanjih zbeganih časih hoditi. Gotovo ti zbori brez dobrega sadu ostali ne bodo. — Oba zbora sta poslala tudi svetemu Očetu, papežu Piju pisma udanosti, vernosti in srčne ljubezni.

(Boj z medvedom.) Po Radniških gorah v Erdelju napravijo vsako leto gonjo (Treibjagd). O letošnji pripoveda neki lovec, ki je bil sam v gonji, sledeči prigodek: Med drugo zverino tirali so psi starega medveda, ki se je zdaj prav skrbno strelcev izogibal, tako da ga ni bilo mogoče dobro na muho dobiti, in je le obstreljen bil, kar je priletel nega momljača toliko razjarilo, da se ves togoten na nekega strelca spusti. — Dvakrat slišimo vstreliti in pa neznan glas. Napaden lovec ni bil dobro zadel. Preden pa ko pridemo v pomoč na mesto, od kodar se je vpitje slišalo, je že bil medved strelca objel. Oba sta bila okrvavljena, in za strelaj daleč od mesta čuli smo le ječati še. Kar je še moči zmogel medved, vleče strelca s seboj kraj prepada. Vstreliti ni bilo mogoče in pomagati tudi ne, ker sta borivca že celo blizo prepada bila. Le trenotek in oba zgineta spred oči. Grozovito rjovenje naznanjalo je, da se medvedu huda godi. Prišedši na mesto vidimo, da je medved nesrečno padel in pod strelca prišel. Prepada bil je 7 sežnjev globok in medved se je bil ubil, strelca pa je nezaveden v medvedovih tacah ležal. — Komaj no komaj smo strelca spravili, da je k sebi prišel in upanje je, da bode pri življenju ostal. (Vlkfr.)

— Neki posestnik na Vipavskem je sporočil pred smrtjo sv. Očetu papežu 30.000 for. s prošnjo za njih blagoslov v zadnji uri. — To stvar so brž židovski časnikarji bečki spreobrnoli, češ, da je posestnik to zato činil, naj bi ga v Rimu svetnika proglasili, kar se za denar doseči zamore. — Norci! nebasa se ne kupijo, ampak le po svetosti zaslužijo. Ko bi svetost za denar se dobila, bi se pač židovi naj bolj smejali in sveti Oče od samih židovskih denarjev tako obogateli, da noben vladarjev tako!

— Prihodnjo nedeljo 29. t. m. bo č. g. Jobst Ferd., ki je l. 1817 v duhovnika posvečen bil, v stolni cerkvi v Mariboru svojo petdesetletnico slovesno obhajal.

— Svetli knez Schönburg je predložil deželnemu kranjskemu odboru poudbo, da hoče na svoji grajšini Snežniku na Notranjem gozdnarsko šolo za 6 do 8 učencev napraviti, in v ta namen odstopiti hišo blizo grada, kjer bi učenci zastoj stanovanje imeli. Šola bi bila pod izučnim gozdnarskim ravnateljem in najel bi se poseben učitelj, ki bi učence gozdnarstva učil, jim pa tudi v prostranih grajšinskih gozdih praktično kazal, kako se ima po gozdih ravnati. — Prav hvalevredna in potrebna reč!

— G. L. Belar, učitelj pri sv. Jakonu v Ljubljani in ondotni organist, je zložil 4 napeve za „Tantum ergo“, ki so pripravi za večji ali manjši kor in so prav dobro postavljeni po muzičnem soglasju; dobivajo se pri g. Milicu po

30 kr. — Ima tudi g. Belar še nekaj iztisov svoje slovenske maše, ki je bila že od več strani pohvaljena in se pri njej dobiva. (Dan.)

— V Beču so nenadoma zaprli maršal-lajtnanta v pokoju, barona Kudelko, in sicer zavolj nezvestobe pri državnih denarjih — pravi W. Tagb. — Premalo vere in vesti je dan današnji, zato pa toliko velikih in malih tatov!

— V Ogerski, kot ustavni državi, nočejo ljudje davkov plačevati, primanjkljaji pri davkarjih se zatoraj množijo od dana do dana. Vradniki velikih županij se plačujejo s českim denarjem. Tako se je poslalo mesca maja in junija 30.000 fl. iz davkarije Kraljevega Gradca v neko davkarijo Novobistriške velike županije.

— Poravnava med Cis- in Translitavo je tedaj gotova, da, celo, celo gotova in se glasi tako le: 52 milijonov gold., ktere plača Translitava, so jednaki 206 milijonom, ktere mora plačati Cislitava. — Ogerska s vsemi svojimi postranskimi deželami plača tedaj samo četrtinko!

(Prav smešno.) Kakor je dobro znano so vsi kapelni mojstri v Pragi morali policiji obljubiti, da ne bodo več igrali ruske himne. Mesto te zdaj marljivo igrajo — tursko.

(Nemška kultura.) Pred kratkim so pevali v Liberci (Reichenberg) (na Českem) neki Tirolci, tako imenovani ljudski pevci, svoje narodne pesmi. Tirolci so pa tudi znali, sam Bog ve, kje so se je naučili, lepo česko pesem „Kde domov mu“, — ktera se je vsikder zlo dopadla, samo v Reichenbergu to ni bilo celo tako. Ko so Tirolci imenovano pesem začeli pevati, podigne česki deželni poslanec in bilježnik Uchatzy s svojo družbo strahovit hrup. Ko vendar kljub vsemu žuganju ljubeznivega nemškega kulturonošca Tirolci niso nehali lepe pesmi pevati, se podigne g. Uchatzy in žuga ostr, da hoče policijo na pomoč sklicati, če pevec ne bodo nehali. Na to se podigne vse nasoe občinstvo in Tirolec, kteri zvun te pesmi, nobene druge česke besede ni zastopil, stopi k gospodu poslanec in mu reče prav na debelo; da je to pesem že peval na Francoskem in Taljanskem da se je vsikdar prav dopadla in da se mu na Českem prvo-krat zgodi, da je ne sme pevati. Tako napihnenega človeka še nikder ni našel, kakor tukaj. — Gospod Uchatzy se je moral osramočen umakniti.

— 15. septembra t. l. se je v Komnu slovesno odprla slovenska čitavnica.

Tržna cena pretekli teden.

	Varuž- dinu	Mariboru	Celju	Plju
	fl. k.	fl. k.	fl. k.	fl. k.
Pšenice vagan (drevenka)	4 60	4 90	5 10	4 50
Rži	3 —	3 15	3 30	3 40
Jočmena	2 50	—	2 00	—
Ovsa	1 60	—	1 65	1 40
Turšice (kuruze) vagan	3 10	3 20	3 10	3 20
Ajde	2 80	3 —	3 20	—
Prosa	2 60	2 80	3 40	—
Krompirja	1 20	80	1 10	1 20
Govedine funt	— 18	— 24	— 22	— 22
Teletine	— 22	— 26	— 26	— 26
Svinjetine črste funt	— 26	— 26	—	— 25
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	8 50	—	6 90	7 80
" 18" "	—	4 85	—	—
" 36" mehkih "	5 50	—	5 —	5 80
" 18" "	—	3 05	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	— 80	— 40	— 40	— 40
" " mehkega "	— 60	— 30	— 40	— 85
Sena cent	1 —	— 70	— 65	— 95
Slame cent v šopah	— 90	— 90	— 45	— 80
" " za steljo	— 60	— 50	— 35	— 50
Slanine (špeha) cent	36 —	40 —	40 —	40 —
Jajec, šest za	— 10	— 12	—	—

Cesarski zlat velja 5 fl. 91 kr. a. v.

Ažijo srebra 121.65.

Narodno drž. posojilo 65.30.

Loterijine srečke.

V Trstu 21. septembra 1867: **79 16 32 23 1**

Prihodnje srečkanje je 2. oktobra 1867.

Danešnjemu listu „Slovenskega Gospodarja“ je pridán oglašnik.